

การเปลี่ยนชื่อองค์กรจาก

“องค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization: AIPO)” เป็น

“สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA)”

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA) แต่เดิมใช้ชื่อว่า องค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization: AIPO) เริ่มก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยการริเริ่มของรัฐสภาอินโดนีเซียตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เนื่องจากขณะนั้นความร่วมมือของอาเซียนนั้นมีอยู่ ทุกกรอบแล้ว แต่ยังคงขาดความร่วมมือในกรอบของระดับรัฐสภาเท่านั้น ปรากฏว่าแนวความคิดของรัฐสภา อินโดนีเซียได้รับความสนใจจากประเทศสมาชิกอาเซียนอีก ๔ ประเทศ คือ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทยเป็นอย่างดี โดยต่างเห็นพ้องต้องกันถึง ประโยชน์ของการสร้างความร่วมมือให้ใกล้ชิดในระหว่างรัฐสภาของกลุ่มประเทศอาเซียน จึงได้มีการ ประชุมเพื่อปรึกษาหารือการจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนขึ้นถึง ๓ ครั้ง โดยในครั้งที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ลงนามเห็นชอบในธรรมนูญขององค์การรัฐสภาอาเซียนเพื่อจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนอย่างเป็นทางการนับแต่นั้นมา

เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรและบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีรูปธรรม ตลอดจนยกระดับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาในประเทศสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ในโอกาสครบรอบการก่อตั้งองค์กรครบรอบ ๓๐ ปี ที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ ๒๗ ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้มีมติเปลี่ยนชื่อจากองค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization: AIPO) มาเป็น สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA)^๑ โดยหัวใจสำคัญ คือ การปรับปรุงโครงสร้างการทำงานขององค์กรเพิ่มช่องทางการทำงานร่วมกันกับ ASEAN โดยการแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมประชุมระหว่างประธาน AIPA และประธานคณะกรรมการประจำอาเซียนและให้อำนาจกับที่ประชุมสมัชชาใหญ่ในการริเริ่มการจัดทำกฎหมายในประเด็นที่ประเทศสมาชิกให้ความสนใจร่วมกัน เพื่อมุ่งให้การดำเนินนโยบายต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงแก่ประชาชนในอาเซียนนั่นเอง และถือเป็นรากฐานที่สำคัญขององค์การในการก้าวไปสู่

^๑ แนวคิดของการปรับเปลี่ยนธรรมนูญขององค์กร (จาก AIPO เป็น AIPA) ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการเปลี่ยนองค์กรที่ต่อออกมาจากความเห็นของนายโกกิน พลกุล อดีตประธานรัฐสภา ช่วงที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมคณะกรรมการศึกษาของ AIPO ว่าด้วยความเป็นไปได้ในการจัดตั้งรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๑ ที่จังหวัดเชียงใหม่ และครั้งที่ ๒ ที่กรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๔๘ ซึ่งอดีตประธานรัฐสภาเห็นว่าควรสร้างความเข้มแข็งให้กับ AIPO ในฐานะองค์กรนิติบัญญัติที่ขับเคลื่อนไปพร้อมกับการบูรณาการของอาเซียนในอนาคต โดยการยกระดับกลไกด้านนิติบัญญัติภายใต้กรอบขององค์กรเพื่อสร้างแนวทางการจัดทำกฎหมายร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของภูมิภาค และให้เกิดเป็นองค์กรนิติบัญญัติของภูมิภาคที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ทศวรรษที่สี่อย่างมั่นคง เพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งอาเซียนต้องการให้ AIPA เป็นองค์ประกอบสำคัญของประชาคมอาเซียน

ดังนั้น จึงได้มีการประกาศใช้ธรรมนูญสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) อย่างเป็นทางการใน ประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ โดยที่ประชุม คณะกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ ได้มีมติให้เปลี่ยน ชื่อ “หน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน” เป็น “หน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภา อาเซียน” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อขององค์กรเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๐ ต่อจากนั้นได้มีการแก้ไขข้อบังคับ การประชุมของหน่วยประจำชาติไทยให้สอดคล้องกันตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๐ ของ หน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑

กลุ่มงานสมัชชารัฐสภาอาเซียน
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑